

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om stöd för nyskiften och lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om stöd för nyskiften och lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (RP 94/2023 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Veli-Pekka Hautamäki, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Jyri Inha, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Vesa Kahilampi, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Leo Olkkonen, jord- och skogsbruksministeriet
- chef för juridiska ärenden Marika Rinnemaa, Statskontoret
- lantmäteriråd Markku Markkula, Lantmäteriverket
- skogsexpert Juho Ikonen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Jordägarnas Förbund
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om stöd för nyskiften och lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret. I lagen om stöd för nyskiften föreskrivs det om ett nationellt stödsystem för nyskiften. Delägare i nyskiften kan få stöd för de administrativa kostnaderna för nyskiften och för kostnaderna för de anpassningsåtgärder som vidtas i samband med skiftet. När nationellt stöd beviljas ska också Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd beaktas. Förfarandet för beviljande av stöd föreslås bli ändrat genom nya bestämmelser om ansökan om stöd i syfte att förtydliga förfarandet. I lagen föreslås dessutom ändringar av teknisk natur.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Statskontoret svarar i enlighet med lagen om stöd för nyskiften för uttagande av de kostnader för nyskiften som föranleds staten. I lagen om överföring av vissa lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret föreslås ändringar av teknisk natur med anledning av de föreslagna ändringarna i lagen om stöd för nyskiften.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2024.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Det föreslås att lagen om stöd för nyskiften ändras till följd av att unionslagstiftningen om godkännande av statligt stöd har ändrats. Dessutom är avsikten att förtydliga förfarandet för beviljande av stöd och att anpassa den nationella regleringen till de krav som i unionsrätten föreskrivs för statliga stöd. Propositionen syftar också till att förbättra lagens läsbarhet. Regeringen föreslår också att lagen om stöd för nyskiften och lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret ändras så att Statskontorets uppgifter och behörighet förtydligas. Dessa uppgifter gäller återkrav av den andel som mottagaren av investeringsstöd i samband med nyskiftesförrättning ska betala. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande smärre ändringar.

Allmänt

Utskottet anser att regleringar av ägor är viktiga åtgärder som konkret förbättrar förutsättningarna för och lönsamheten i matproduktionen och således bidrar till den nationella livsmedelsförsörjningen. Ägoregleringarna omfattar nödvändiga vägarangemang och åtgärder inom vattenhanteringen. Enligt utskottet är det fråga om det mest förnuftiga sättet att åtgärda den splittrade åkerägostrukturen i Finland. De ägoregleringar som är föremål för stödåtgärderna vid nyskiften har en stor regional betydelse jämfört med frivilliga ägobyten mellan fastighetsägarna. En fungerande ägostruktur stärker på många sätt lantbruksföretagarens verksamhetsförutsättningar. Bland annat minskar det odlingskostnaderna och trafiken med jordbruksfordon. Följaktligen bidrar ägoregleringarna också till en minskning av utsläppen från jordbruket och till ökad trafiksäkerhet. Enligt den föreslagna lagen kan stöd beviljas för fastighetsförrättningsavgifter och för anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som vidtas i samband med nyskiften. Enligt propositionsmotiven föreslås det inga ändringar i stödformerna eller föremålen för investeringsstödet, även om det föreslås ändringar i ordalydelsen.

Enligt uppgifter till utskottet har det anvisats ett tvåårigt reservationsanslag för utgifter för stödjande av fastighetsförrättningar och anslagsnivån under de senaste åren varit cirka 3 miljoner euro. I budgeten för 2024 uppgår anslaget till 2 miljoner euro, vilket skjuter fram tidsplanen för projekt under planering. Propositionen beräknas öka förvaltningskostnaderna något, men avsikten är att de utgifter som propositionen medför ska täckas inom ramen för de befintliga anslagen. Propositionen har således enligt utredning till utskottet inga konsekvenser för statsbudgeten.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Bedömning av de föreslagna ändringarna

Stöd för nyskiften beviljas så att 75 procent av skiftesdelägarrens fastighetsförrättningsavgift inte tas ut eller så att Lantmäteriverket med statliga medel betalar kostnaderna för stödberättigande anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt, och hos stödtagaren tas det ut 50 procent av dennes delägarspecifika andel. Enligt utredning till utskottet är både den andel av kostnaderna som tas ut hos en skiftesdelägare och det stöd som i enskilda fall ska återbetalas direkt utsökbara enligt den gällande lagen, och avsikten är inte att ändra denna princip. Sakkunniga har dock påpekat att det i lagen om stöd för nyskiften möjligen bör föreskrivas noggrannare om direkt utsökbarhet i stället för att det i lagen endast hänvisas till lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Enligt utredning till utskottet betraktas den andel som tas ut hos en delägare i ett nyskifte som en sådan offentlig avgift som avses i 1 § 1 punkten i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Det betyder att den andel som drivs in hos delägaren är direkt utsökbar med stöd av 3 § i den lagen. Dessutom innehåller 13 § 4 mom. i lagen om stöd för nyskiften en informativ bestämmelse enligt vilken bestämmelser om direkt utsökbarhet utan utskönningsgrund av delbetalningar finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Det föreslås inga ändringar i 13 § till denna del. I fråga om återkrav av stöd föreslås det att det även i fortsättningen ska föreskrivas om direkt utsökbarhet i 21 § 4 mom. i lagen om stöd för nyskiften.

I propositionen föreslås bestämmelser om Statskontorets behörighet att utöver återkrav av andelar hos skiftesdelägarna i nyskiften sköta återkrav av stöd i enskilda fall. I yttranden till utskottet har det påpekats att den föreslagna ändringen förtydligar nuläget, eftersom det av den gällande lagen inte alls framgår vem som är behörig att vidta indrivningsåtgärder i dessa situationer. I praktiken har Statskontoret inte verkställt återkrav av det sistnämnda slaget, så till denna del är uppgiften ny. Att sköta indrivningen också till denna del lämpar sig dock naturligt för Statskontoret med hänsyn till dess nuvarande uppgiftsfält. Utskottet anser att förtydligandet av behörigheten behövs.

En fråga som ställts i sakkunnigytrandet är om det för den andel som blir slutlig kostnad för en skiftesdelägare eller det stöd som återkrävs är möjligt att föreskriva om ett minsta belopp för återkrav, dvs. att om det beloppet underskrids kan Statskontoret låta bli att driva in fordran. Enligt uppgift är en sådan nedre gräns för det belopp som ska tas ut inte möjlig, eftersom det skulle vara fråga om att inte ta ut en andel som beviljats som statligt stöd enligt Europeiska unionens lagstiftning. Rättspraxis i frågan förutsätter att återkravet sker till fullt belopp och med ränta, och det finns ingen möjlighet att jämka eller avstå från att ta ut återkravsbeloppet. Undantag är situationer där den andel som motsvarar det belopp som tas ut kan beviljas som försumbart stöd i enlighet med villkoren i kommissionens förordning (EU) 2023/2831 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse, nedan de minimis-förordningen. Detta förutsätter dock att det i fråga om det belopp som inte återkrävs retroaktivt säkerställs att stödberättigandet uppfylls och att ett stödbeslut fattas. Det har påtalats för utskottet att ett sådant förfarande som helhet inte underlättar förvaltningen av stöden på det sätt som önskas i yttrandet.

I ett yttrande till utskottet har det föreslagits att 19 § i lagen om stöd för nyskiften kompletteras med en bestämmelse om att Statskontoret ska underrättas om ändringar i stödbeslut. Med tanke på

Betänkande JsUB 1/2024 rd

indrivningsuppgiften är det viktigt att Statskontorets informeras om ändringar i stödbeloppet, så bestämmelser om att informera om beslut bör utfärdas på lagnivå. Det är nödvändigt att föreskriva om Statskontorets rätt att få information i synnerhet om beslutet innehåller uppgifter som är sekretessbelagda med stöd av lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt utredning till utskottet är det i den föreslagna 19 § inte fråga om ändring av ett beslut som gäller stöd till en enskild markägare. Avsikten är att paragrafen ska tillämpas på situationer där ett nyskifte som stöds som ett projekt inte uppfyller stödvillkoren i lagen om stöd för nyskiften. I lagförslaget föreslås det att rubriken för 19 § ändras så att det understryks att det är fråga om ett stödbeslut som gäller hela nyskiftet, inte ändring av ett stödbeslut som gäller en enskild delägare i skiftet.

Ärenden som ska behandlas vid avslutningssammanträdet för nyskiftesförrättningen är enligt den föreslagna 12 § fastställande av fastighetsförrättningsavgiften och debitering av kostnaderna för anpassningsåtgärder som vidtagits i samband med förrättningen. Lantmäteriverket ska sända Statskontoret en kopia av beslutet om den avgift som tas ut av skiftesdelägarna med avseende på investeringskostnaderna. Om det vid avslutningssammanträdet konstateras att förrättningen har verkställts med avvikelse från det beslut som avses i den föreslagna 3 §, ska förrättningsmännen göra en framställning till Lantmäteriverket om ändring av beslutet om beviljande av stöd. I praktiken lämnas ett sådant beslutsförslag i en situation där man i slutet av förrättningen konstaterar att nyttan av skiftet är mindre än kostnaderna för skiftet. Vid förrättningens avslutningssammanträde bestäms då att den fastighetsförrättningsavgift som tas ut hos skiftesdelägarna ska debiteras till fullt belopp och att kostnaderna för de anpassningsåtgärder som har vidtagits i samband med nyskiftet ska tas ut hos skiftesdelägarna till fullt belopp. Av det som anförts ovan följer att de andelar som tas ut hos skiftesdelägarna slutgiltigt bestäms på basis av förrättningens avslutningssammanträde och att en eventuell ändring av stödbeslutet görs innan Statskontoret underrättas om de andelar som ska tas ut. Det är alltså inte nödvändigt att separat lämna Statskontoret uppgifter om ett beslut om ändring som gäller nyskiftet. Om stöd som beviljats en enskild skiftesdelägare återkrävs i efterhand, ska Lantmäteriverket anmäla detta till Statskontoret i enlighet med 21 § 4 mom. i lagförslaget.

Enligt den gällande lagen kan stöd för administrativa kostnader beviljas en lantbruksföretagare om stödet uppfyller villkoren i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Stöd har inte kunnat beviljas andra än lantbruksföretag. Stöd för investeringskostnader har kunnat beviljas, om stödåtgärden uppfyller de övriga förutsättningarna och stödet inte utgör statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. I propositionen föreslås en ändring jämfört med nuläget. Utöver lantbruksföretagare är också markägare som arrenderar ut åkrar till lantbrukare skiftesdelägare vid nyskiften. Enligt propositionen utgör dessa skiftesdelägare som arrenderar ut sina åkrar för jordbruksproduktion cirka 30 procent av sakägarna i nyskiften. I propositionen föreslås det att stödet i fortsättningen beviljas andra än lantbruksföretagare som ett så kallat stöd av mindre betydelse. På stödet tillämpas EU:s gällande förordning om stöd av mindre betydelse. Stöd för skiftesdelägare i nyskifte som är lantbruksföretagare beviljas även i fortsättningen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn. Utskottet anser att ändringen behövs.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Enligt 8 § i lagförslaget förblir 75 procent av fastighetsförrättningsavgiften vid nyskiftesförrättning en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader. Av kostnaderna för en i samband med nyskiftesförrättning utförd anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen förblir 50 procent en slutlig utgift för staten som investeringsstöd. Det föreslås att det till lagen fogas bestämmelser om förfarandet vid ansökan om stöd. I synnerhet när det gäller investeringsstöd krävs det enligt EU:s gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn en ansökan om stöd innan anpassningsåtgärderna inleds. Enligt propositionen ska också andra än lantbruksföretagare ansöka om stöd innan åtgärderna inleds. Bestämmelserna om stödnivån utvidgas till att gälla förutom lantbruksföretagare även andra skiftesdelägare. Med andra ord genomförs genom nationell lagstiftning ett arrangemang där förfarandet för ansökan om investeringsstöd och den stödnivå som tillämpas gäller inte bara lantbruksföretagare utan också sådana mottagare av stöd av mindre betydelse som är verksamma inom andra sektorer än jordbrukssektorn och på vars stöd EU:s gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn inte är tillämplig. Utskottet anser att förslagen om att förtydliga och förenhetliga ansökningsförfarandet för stöd är lämpliga.

Bedömning av det valda regleringssättet

Enligt lagförslaget om stöd för nyskiften är avsikten att genom förordning av statsrådet precisera att den gruppundantagsförordning för jordbrukssektorn som avses i det föreslagna 12 a § 1 mom. är kommissionens förordning (EU) 2022/2472 och att den EU-rättsakt om stöd av mindre betydelse som avses är kommissionens förordning (EU) 2023/2831. Den föreslagna ändringen har motiverats bland annat med en förenkling som hänför sig till hänvisningsbestämmelserna, dvs. att lagen inte behöver ändras om det antas en ny EU-förordning som ersätter den föregående. I anslutning till denna motivering konstaterar utskottet att EU-bestämmelserna om reglerna om statligt stöd, liksom också bestämmelserna om finansiering med EU-medel, i allmänhet ses över vart sjunde år för hela den fleråriga finansieringsperioden. Motiveringen om en förenkling av lagstiftningen förefaller därför vara av underordnad betydelse. Om bestämmelserna genomförs på detta sätt innebär det att ändringarna i reglerna om statligt stöd inte kommer att behandlas av riksdagen, om de inte påverkar de stödvillkor som föreskrivs i lagen. Också i vissa yttranden till utskottet har det ansetts lämpligare att ta in detaljerade hänvisningar i lagen när det är fråga om EU-förordningar.

Utskottet noterar att det i lagen om stöd för nyskiften inte föreslås några bestämmelser om de centrala förutsättningar för beviljande av stöd som grundar sig på EU:s regler om statligt stöd, till skillnad från exempelvis lagen om ett temporärt incitamentsystem för skogsbruket (71/2023), där motsvarande hänvisningsteknik har använts i fråga om stöd av mindre betydelse. I den sistnämnda lagen ingår de grundläggande bestämmelserna och även villkoren för stöd av mindre betydelse i lagen. Det är i vissa fall motiverat också när det är fråga om att verkställa en unionsförordning. För det första har medlemsstaterna ett nationellt handlingsutrymme när det gäller hur EU:s regler om statligt stöd ska tillämpas på varje enskilt stöd. Dessutom är det ändamålsenligt att föreskriva om de centrala villkoren för stöd på lagnivå när det nationellt beslutas att på stöd av mindre betydelse helt eller delvis tillämpa samma villkor som på stöd som godkänns enligt någon annan EU-regel om statligt stöd. Utskottet anser att det kan vara fråga om sådant utnyttjande av det nationella handlingsutrymmet som hör till riksdagens behörighet. Dessutom är EU:s regler om statligt stöd i första hand bestämmelser som är förpliktande för medlemsstaterna och vars genomförande på ett sätt som är förpliktande för medborgarna ofta förutsätter nationell reglering.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Den reglering som föreslås i propositionen leder till att det på stöd som beviljas lantbruksföretagare delvis tillämpas andra villkor än på mottagare av stöd av mindre betydelse som är verksamma inom någon annan sektor, även om stödet gäller samma nyskiftesförrättning. Dessa frågor behandlas inte ingående i propositionsmotiven, även om skillnaderna i förfarandet för beviljande av stöd i någon mån utreds i detaljmotiveringen. Eftersom villkoren inte harmoniseras genom nationell lagstiftning, ska bestämmelserna om kumulering av stöd i gruppundantagsförordningen och förbudet mot att bevilja stöd till en aktör som kan anses vara ett företag i svårigheter enligt gruppundantagsförordningen eller som är föremål för återbetalningskrav genom ett kommissionsbeslut inte tillämpas på mottagare av stöd av mindre betydelse.

Det innebär att förutsättningarna för återkrav av stöd enligt 21 § i lagen om stöd för nyskiften inte blir tillämpliga på samma sätt på stödtagare inom olika branscher. Dessutom innebär den valda regleringsmodellen att kommande ändringar av EU:s regler om statligt stöd när det gäller de väsentliga villkoren för beviljande av stöd inte kommer att behandlas av riksdagen, utan det är fråga om ett slags förhandsgodkännande av alla ändringar av stödvillkoren med undantag för bestämmelserna om stödnivån och förfarandet för beviljande av stöd i den föreslagna lagen. Sammantaget anser utskottet att det inte är önskvärt att en sådan regleringsmodell blir vanligare i stödlagstiftningen inom dess ansvarsområde.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om ändring av lagen om stöd för nyskiften

3 kap. Betalning av kostnader för nyskiften och beviljande av stöd till skiftesdelägare

12 a §. Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd. I ett yttrande till utskottet har det påpekats att 12 a § har formulerats på ett otypiskt sätt och att det är oklart om paragrafens sista mening är avsedd som ett bemyndigande att utfärda förordning. Utskottet föreslår att bestämmelsen till denna del preciseras så att den motsvarar de formuleringar som enligt lagberedningsanvisningarna normalt används i bemyndiganden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 94/2023 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 94/2023 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om stöd för nyskiften

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om stöd för nyskiften (1423/2014) 6 och 7 §,
ändras 1 och 2 §, rubriken för 2 kap., 3—5 och 8—10 §, rubriken för 3 kap., 11 och 12 §, 13 §
3 mom., rubriken för 14 §, 17 § 1 mom., 18 och 19 §, 21 och 22 § samt
fogas till lagen en ny 12 a § som följer:

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att förbättra verksamhetsförutsättningarna för lägenheterna och lönsamheten i jord- och skogsbruket genom att främja en effektiv och ändamålsenlig fastighetsstruktur samt ett vägnät och en vattenhantering som tjänar denna struktur.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om finansiering med statliga medel av förrätningskostnaderna för nyskiften och av kostnaderna för anpassningsåtgärder i samband med nyskiften samt om stöd som beviljas skiftesdelägare av statens medel.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

2 kap.

Stöd för nyskiften

3 §

Beviljande av stöd för nyskiften

Ett nyskifte kan stödjas med statliga medel, om fastighetsstrukturen i ett område som används för jord- och skogsbruk kan utvecklas på ett väsentligt sätt genom skiftet och den nytta som kan uppnås genom skiftet är större än kostnaderna.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen om stödjande av ett nyskifte med statliga medel, om den som ansöker om förrättning eller någon annan sakägare som är skiftesdelägare vid förrättningen begär det.

Beslut om beviljande av stöd för nyskiftet ska fattas innan det vid förrättningen fattas beslut om förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen.

Bestämmelser om innehållet i förrättningsmännens framställning utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Finansiering av anpassningsåtgärder i samband med nyskiften

En anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen och som vidtas i samband med ett nyskifte kan finansieras med statliga medel, om anpassningsåtgärden krävs och är nödvändig med tanke på en ändamålsenlig fastighetsstruktur och en framställning har gjorts om att åtgärden ska utföras vid en nyskiftesförrättning.

Endast sådana byggnads- och planeringskostnader för den anpassningsåtgärd som ska stödjas som är behövliga och skäligen och följer den kostnadsberäkning som förrättningsmännen har godkänt kan finansieras med statliga medel.

Lantmäteriverket beslutar på framställning av förrättningsmännen och på grundval av en godkänd och lagakraftvunnen nyskiftesplan och åtgärdsspecifika planer om de anpassningsåtgärder som gäller vägnätet och vattenhanteringen och som i samband med ett nyskifte finansieras och stöds med statliga medel.

5 §

Stödformer

En skiftesdelägare kan av statens medel beviljas stöd för

1) fastighetsförrättningsavgifter för nyskiftesförrättningar (*stöd för administrativa kostnader*),
och

2) kostnader för sådana anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som utförs i samband med nyskifte (*investeringsstöd*).

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Förrättningsmännen ska informera sakägarna i nyskiftet om förfarandet vid ansökan om stöd samt om de huvudsakliga förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd när förutsättningarna för och omfattningen av förrättningen utreds.

8 §

Stödnivå

Av fastighetsförrättningsavgiften vid nyskiftesförrättning förblir 75 procent en slutlig utgift för staten som stöd för administrativa kostnader.

Av kostnaderna för en i samband med nyskiftesförrättning utförd anpassningsåtgärd som gäller vägnätet eller vattenhanteringen förblir 50 procent en slutlig utgift för staten som investeringsstöd.

9 §

Stödmottagare

Stöd kan beviljas fysiska personer, privaträttsliga och offentligrättsliga sammanslutningar, stiftelser och dödsbon som är skiftesdelägare vid ett nyskifte.

10 §

Ansökan om stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd ska sökas hos Lantmäteriverket. Investeringsstöd ska sökas innan arbetet med den anpassningsåtgärd som ska stödjas inleds. Stödansökan ska innehålla uppgift om

- 1) sökanden,
- 2) stödformen, och
- 3) den anpassningsåtgärd som stödet söks för.

Lantmäteriverket får meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om stöd och om de handlingar som ska fogas till ansökan.

3 kap.

Betalning av kostnader för nyskiftet och beviljande av stöd till skiftesdelägare

11 §

Betalning av kostnader

Lantmäteriverket betalar med statliga medel kostnaderna för de anpassningsåtgärder i vägnätet eller vattenhanteringen som ska stödjas till den som har utfört åtgärden för arbete som har utförts på godkänt sätt.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

12 §

Avgiftsbeslut

Lantmäteriverket beslutar om beviljande av stöd.

Hos en skiftesdelägare tas det som fastighetsförrättningsavgift vid nyskifte ut 25 procent av avgiftens fulla belopp. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den andel av fastighetsförrättningsavgiften som inte tas ut, utan som utgör stöd för administrativa kostnader. Bestämmelser om uttag av fastighetsförrättningsavgift finns i lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/1995).

Hos en skiftesdelägare tas det som investeringskostnad ut 50 procent av det fulla belopp som motsvarar delägarans andel av kostnaderna för den anpassningsåtgärd som ska stödjas. Beslutet ska fattas efter det att storleken och fördelningen av investeringskostnaderna har avgjorts och vunnit laga kraft. Av beslutet ska framgå värdet i pengar av den kostnadsandel som inte tas ut, utan som utgör investeringsstöd, liksom också det belopp som tas ut, räntan enligt 13 § 1 mom., tidpunkten för när skyldigheten att betala ränta uppstår samt förfallodagen för delbetalningarna.

Om en åtgärd som avses i 3 mom. stöds med statliga medel i enlighet med någon annan lag än denna, beviljas inget investeringsstöd enligt denna lag för åtgärden.

Lantmäteriverket ska sända Statskontoret en kopia av beslutet om den avgift som tas ut av skiftesdelägarna med avseende på investeringskostnaderna.

12 a §

Tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd

Stöd för administrativa kostnader och investeringsstöd beviljas beroende på verksamhetsområdet för det företag som ansöker om stöd antingen som stöd enligt gruppundantagsförordningen för jordbrukssektorn eller som stöd av mindre betydelse enligt den EU-rättsakt som gäller vid tidpunkten i fråga och som kan tillämpas på ovannämnda stöd. **Bestämmelser som närmare specificerar den EU-rättsakten utfärdas genom förordning av statsrådet.**

13 §

Uttag av den andel som ska betalas av investeringsstödmottagaren

Stödmottagarens betalningsskyldighet börjar det andra året efter det år då Lantmäteriverkets avgiftsbeslut enligt 12 § 3 mom. meddelades.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

14 §

Engångsbetalning av andel och extra amortering på andel

17 §

Anteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret

När Lantmäteriverket har fattat ett beslut enligt 12 § 3 mom., ska verket utan dröjsmål göra en anteckning om pantansvar enligt 16 § i lagfarts- och inteckningsregistret.

18 §

Konkurrensutsättning av åtgärder

I fråga om utläggning på entreprenad av sådana anpassningsåtgärder som avses i 4 § 2 punkten och som ska stödjas med statliga medel tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016).

19 §

Ändring av beslut om stöd för ett nyskifte

Lantmäteriverket fattar beslut om ändring av ett stödbeslut enligt 3 § på framställning av förrättningsmännen.

Förrättningsmännen ska lämna Lantmäteriverket en framställning om ändring av stödbeslutet, om ett nyskifte i betydande utsträckning har förrättats på ett annat sätt än vad som förutsattes när beslutet fattades.

21 §

Återkrav av stöd

Den andel av stödet som enligt 8 § förblir en slutlig utgift för staten ska återkrävas, om

- 1) den nyskiftesförrättning eller den anpassningsåtgärd som fått stöd har utförts på ett sådant sätt att förutsättningarna för beviljande av stöd inte uppfylls,
- 2) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

Lantmäteriverket beslutar om återkrav av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs och räntan på beloppet samt förfallodagen för betalningen.

Stödmottagaren ska betala en årlig ränta som avses i 3 § 2 mom. i räntelagen på det belopp som återkrävs, ökat med tre procentenheter. Ränta ska betalas från förfallodagen för den avgift som avses i 12 § till den förfallodag som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Lantmäteriverket ska sända förrättningsingenjören och Statskontoret en kopia av sitt beslut.

Betänkande JsUB 1/2024 rd

Den fordran som återkrävs är direkt utsökbar efter det att beslutet om återkrav har vunnit laga kraft. Bestämmelser om indrivning av fordran finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Statskontoret sköter återkravet av stödet jämte den ränta som påförts det. På återkrav tillämpas vad som i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret föreskrivs om uttagande av fordringar som gäller nyskiftesförrättningar.

22 §

Ändringssökande

Omprövning får begäras i fråga om beslut som fattats med stöd av denna lag i andra ärenden än sådana som avses i 21 § 2 mom. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Denna lag träder i kraft den _____ 20__.

På stöd som beviljas i samband med nyskiftesförrättningar som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om överföring av skötseln av lån och fordringar inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde på Statskontoret (78/2007) 1 § 3 punkten underpunkt c som följer:

Betänkande JsUB 1/2024 rd

1 §

Lån och fordringar som överförs

Med stöd av denna lag har jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, länsstyrelserna och lantmäteribyråerna, nedan de överförande myndigheterna, rätt att på Statskontoret överföra skötseln av

3) statens fordringar som sköts av lantmäteribyråerna och som har uppkommit med stöd av följande lagar:

c) lagen om stöd för nyskiften (1423/2014),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 20.3.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jenna Simula saf
vice ordförande Anne Kalmari cent
medlem Markku Eestilä saml
medlem Tiina Elo gröna
medlem Ritva Elomaa saf
medlem Veronika Honkasalo vänst
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Janne Jukkola saml (delvis)
medlem Teemu Kinnari saml
medlem Milla Lahdenperä saml
medlem Anders Norrback sv
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Paula Werning sd
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.